

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrtni strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Važne ugotovitve.

Pretekli teden se je vršil pretres banovinskega proračuna 1937/38 za dravsko banovino na seji banskega sveta v Ljubljani. Obenem se je pretekli teden začela razprava o državnem proračunu za leto 1937/38 v narodni skupščini v Belgradu. Na obeh mestih se je slišala uradna ugotovitev o letini, ki je bila v preteklem letu, in o splošnem gospodarskem stanju. Finančni minister dr. Dušan Letica je v svojem govoru, s katerim je otvoril razpravo o novem državnem proračunu v narodni skupščini, mogel ugotoviti, da je dala lanska letina v državi sijajne rezultate. Žetev je bila obilna in glede vnovčenja so bile razmere ugodne, vsled česar je imel kmet stvarno korist. Posredovanje Prizada (privilegirane družbe za izvoz) se je pokazalo za blagodejno; družba je raztegnila svoj delokrog tudi na trg oljnatih repice in suhih češpelj ter je tudi na tem polju dosegla dobre uspehe. O izboljšanju razmer v gospodarstvu priča ustanovitev novih trgovskih, obrtnih, industrijskih in drugih podjetij; naraščajo hranilne vloge; kapital se ojunjača zopet vrača v gospodarstvo. Obseg naše zunanje trgovine je v letu 1936. znašal 8.452.1 ali za 723 milijonov več ko leta 1935., izvoz je bil leta 1936. večji s 345.8 milijoni Din, uvoz pa za 377.2 milij. Din; končni rezultat koncem leta 1936. je za 299.1 milijon Din viška pri izvozu nad uvozom. Predvsem se je povečal izvoz živine in živilorejskih proizvodov, prav tako tudi sadja in zelenjave.

Bili bi zadovoljni, ako bi mogli ugotovitev o izboljšanju gospodarskega stanja v preteklem letu raztegniti tudi na Slovenijo. Žalibog pa tega ne moremo storiti. Ban dravske banovine g. dr. Natlačen je v svojem govoru ob otvoritvi zasedanja banskega sveta v Ljubljani ugotovil za Slovenijo čisto druge rezultate. L. 1936. je bilo za našega kmeta prav posebno težko. Vremenske nepravilnosti so vzele našemu kmetu velik del pridelka. Vrednost izpadka pridelka žita leta 1936. v primeri s 1935. znaša po uradnih cenitvah 160.13 milij. Din. Vrednost izpadka pri vinski letini je ceniti na 128.5 milij. Din. Najhujše pa je bilo prizadeto sadjarstvo, saj so jabolka dala lani komaj 17% pridelka iz leta 1935. Izpadek pri sadju znaša 121 milij. Din. Dohodek našega gozdnega gospodarstva se je zmanjšal od 1935. na 1936. za 87 milij. Din. Izboljšanje je zabeležiti le v živinoreji zaradi višjih cen, kjer so se dohodki povišali za 46.5 milij. Din, ter pri hmelju za 7 milij. Din.

Ko zabeležujemo te uradne ugotovitve, moramo hkrati tudi poudariti, da država prevaja na ramena dravske banovine iz-

datke, ki prav za prav po notranjem državnem ustroju pripadajo državi in ki jih v drugih pokrajinah država tudi dejansko nosi. To velja, da navedemo samo en primer, glede na ceste. V naši banovini je samo 615 km državnih cest, 4119 km banovinskih in 18.527 km občinskih cest. Zato odpade več kot 32% celotnega banovinskega proračuna na tehnični oddelek, toda to so le sredstva za vzdrževanje obstoječih zgradb. Nova dela in investicije se vrše v glavnem iz sredstev banovinskega sklada za javna dela, deloma pa iz bednostnega fonda. Banska uprava je sestavila širok program cestnih del, ki zahteva 440 milijonov Din, pa tudi ožji program, ki zahteva 227 milijonov Din. Če si predočimo, da znašajo letni prispevki za investicije komaj 15 milijonov Din,

se šele vidijo težkoče za izvedbo programa. Ta primer, ki smo ga navedli — navedli bi lahko še tudi druge, kakor n. pr. o šolstvu, o bolnišnicah itd. — dokazuje, da je sedanje ustrojstvo banovin potrebno preosnove, ker ni v nobenem skladu z idejo samouprave, pa tudi ne z zahtevami ljudstva in potrebami časa. To velja zlasti o finančnih virih banovin. Od samih doklad in taks banovine ne morejo gospodarsko živeti, zlasti ne ob slabih letinah, kakor je bila lani, kjer je utrpelo po uradnih podatkih samo gospodarstvo slovenskega kmeta okoli pol milijarde Din izpadka. Država ne sme zajeti vseh davčnih virov in zasesti vse vrste davkov, marveč mora nekatere davke prepustiti večjim samoupravnim edinicam (banovinam). Dokler se ne bo to zgodilo, bodo te edince gospodarsko in finančno visele v zraku.

V NAŠI DRŽAVI.

Podrobna razprava o državnem proračunu v skupščini. Po razgrnitvi državnega proračuna s posebnim nagovorom finančnega ministra se vrši v narodni skupščini podrobna razprava, h kateri se je javilo krog 90 govornikov.

Kreditne zadruge bodo izvzete od določb uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov? Belgrajska »Politika« poroča, da bo vlada s posebnim dodatkom k finančnemu zakonu izvzela kreditne zadruge od določb uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Uredba o razdolžitvi kmetov je spravila kreditne zadruge v popoln zastoj. Kmečki dolгови so bili pri naših posojilnicah po večini izpod 25.000 Din. Kreditne zadruge so zgubile po novi uredbi polovico, oziroma četrtino, če se upošteva državni del odplačila. Poleg tega so zgubile kreditne zadruge vse svoje dolžnike, katere so morale izročiti Privilegirani agrarni banki.

Izid občinskih volitev v dveh slovenskih občinah. Zadnjo nedeljo so se vršile občinske volitve v Dobovi pri Brežicah. JRZ je dobila 15 mandatov, združena opozicija 3. V Kapelah pri Brežicah je dobila JRZ dva odbornika, združena opozicija pa 16.

Avguštin Košutič predsednik hrvatske »Seljačke sloge«. Zadnjo nedeljo se je vršil v Zagrebu občni zbor »Seljačke sloge«, govoril dr. V. Maček ter je izjavil, da ne sameznih krajev Hrvatske. Na zboru je katerega so se udeležili odposlanci iz pomore sprejeti predsedniškega mesta radi prezaposlenosti in naj izvolijo na to me-

sto inženjerja Avguština Košutiča, kar se je tudi zgodilo!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zaključek posvetovanj Balkanske zveze. Zadnjič smo poročali, da je pričela v grški prestolici v Atenah konferenca zunanjih ministrov Balkanske zveze, h kateri pripadajo: Jugoslavija, Grška, Romunija in Turčija. Konferenca je bila zaključena 17. februarja in so se ta dan zunanji ministri omenjenih držav odpeljali. Za bivanje v Atenah je bil naš šef vlade in zunanji minister dr. Stojadinović sprejet od grškega kralja. Tokratni sestanek v Atenah je dokazal zunanjemu svetu, da je vez med državami Balkanske zveze trdna in da je ni so mogle omajati zahrbtnosti, katere so bile pred nedavnim vržene v javnost z namenom, kakor da bi bila pogodba večnega miru med Bolgarijo in Jugoslavijo naperjena proti Grčiji in Romuniji. A! n je spremljal dr. Stojadinovića romunski zunanji minister Antonescu, ki se je pred povratom v Bukarešto pomudil en dan v Belgradu.

Avstrijski kancler dr. Schuschnigg se odpravlja v Rim. Sredi marca bo posetil avstrijski kancler Schuschnigg v spremstvu zunanjega ministra dr. Sch. vidta Mussolinija v Rimu. Avstrijski finančni minister se je odpeljal 16. februarja v Rim, kjer se je posvetoval glede vprašanj, ki se nanašajo na novo avstrijsko posojilo.

Nemški zunanji minister na Dunaju. Nemški zunanji minister Neurath se je pripeljal 21. t. m. na Dunaj. Časopisje razglasa, da bo ob priliki tega obiska rešeno vprašanje vrnitve Otona Habsburžana na avstrijski prestol, za kar se poleg Avstrije zavzema Italija in tudi Anglija in Francija nista več proti.